www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК. XXX. Число 39. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 17. лютого, 1922. VOL. XXX. No. 39. Jersey City, N. J., Friday, February 17, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

СПРАВА ГОВАТА ПЕРЕД МАЙНЕРСЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ

ІНДІЯНОПОЛИС, 15. лютого. — Нинішне засїданє конвенції майнерської юнії Ді Юнайтед Майн Веркерс оф Америка не розбирало справи установлення скалї заплат для майнерів, як се було плянковано, бо зложений з уряду голова 14-ого дистрикту сеї юнії майже цїлою здобув собі право говорити на конвенції про свою справу.

Говат прийшов на конвенцію зі своїми 150 прихильниками і засїв на лївім салї, а не на ґалерії, як се було попереднього дня. Ледво почалися обради, коли він пішов на перед салї, а за ним всї його прихильники, і став голосно добиватися права говорити про свою справу. Він домагався слова в імя справедливости. Йому перервав предсїдатель Луис, заявляючи, що він не може уділити йому слова, бо він не то не є делеґатом на конвенцію, але навіть не є членом юнії. Проти сих слів президента знялася правдива буря зі сторони прихильників Говата. Замішанє тревало кілька мінут. Коли нарешті предсїдателеви вдалося привернути спокій, прийшло до довшої дебати над порядком дня; Луис радив, щоби над справою Говата прийти до порядку дневного, а прихильники Говата жадали взяти справу під обради, закидаючи урядови юнії, що він не трактував Говата справедливо. Луис перечив Говатови право відкликатися від рішення уряду юнії до конвенції, бо право рішати таку справу належить лише до межинародного виконавчого уряду. Він остро критикував Говата та його товаришів, та навіть дав до зрозуміння, що се вони ведуть акцію до розбиття юнії та висилають до її президента листи з погрозами.

Нарешті по довгодневних дебатах, Пилип Морей, межинародний віцепрезидент, поставив внесенє, щоби Говатови позволити ще раз отворити справу перед повною конвенцією. Коли прийшло до голосованя над внесенєм, за ним заявилося 977 голосів, проти 864. В той спосіб перша боротьба Говата проти Луиса покінчилася побідою Говата. Однак прихильники Луиса переперли внесенє, що над справою Говата на другий день мають голосувати поіменно.

ЗА ЯВНОЮ ДИПЛЬОМАТІЄЮ.

ВАШІНҐТОН, 15. лютого. — Коли президент Гардинґ предкладав минувшого тижня договори, пороблені на вашінґтонській межинародній конференції, до потвердженя сенату, він не предложив протоколів з переговорів, що попередили заключенє сих договорів.

Тепер сенатор Гичак з Небраски, визначний демократичний член сенатового комітету для заграничних справ, поставив внесенє, домагаючися від президента Гардинґа предложення сих протоколів, о скілько се не противиться публичному інтересови.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ МІНІСТРОВИ ПРАВО УРЯДУВАТИ.

ВАШІНҐТОН, 15. лютого. — Сенатор Ботсон видав нині публичну заяву, в котрій говориться, що секретар (міністер) скарбу Мелон не має права сповняти свого уряду, бо ще за Джорджа Вашінґтона, першого президента Злучених Держав, ухвалено закон, заборонюючий іменувати секретарем скарбу людину, що займається торговлею або иншим бизнесом. Сенатор Ботсон каже, що кождий горожанин Злучених Держав має право арештувати Мелона та добиватися через суд його усуненя.

ПОЛАГОДЖЕНО СТРАЙК В ПРОМИСЛІ ЖІНОЧОЇ ОДЕЖІ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Непорозуміннє между нюйоркськими юніонними робітниками, виробляючими жіночу одежу, та підприємцями, котре через довший час грозило страйком богато тисяч робітників, полагоджено вчора згодою. Підприємці згодилися перестати всякі зносини з неюніонними контракторами.

МІНІСТЕРСТВО ВІЙНИ ЗА ВЕЛИКОЮ АРМІЄЮ.

ВАШІНҐТОН, 15. лютого. — Промовляючи на святі ветеранів американсько-еспанської війни, секретар (міністер) війни Денбі заявився за удержанням американської армії та фльоти в їх теперішній величині. Він представляв, що власне еспанська війна показала, що Америка потребує армії та фльоти для удержання своїх посїдностий та охорони своєї держави.

ЗАКОНОПРОЄКТ КЕНЙОНА ПРО ПОМІЧ БЕЗРОБІТНИМ ГОТОВ СКІНЧИТИСЯ НІЧИМ.

ВАШІНҐТОН, 15. лютого. — Проти законопроєкту сенатора Кенйона про поміч для безробітних спинилися нагла така буря, що билови ворожать скору смерть.

Внесенє сенатора Кенйона надає урядови право приспішувати ріжні публичні роботи, щоби в той спосіб дати заробіток численним безробітним в Злучених Державах. Проти сього законопроєкта підносять закид з одного боку републиканці, а з другого демократи, що він надає занадто велику силу урядникам.

З огляду на сю опозицію бил може дуже легко впасти, дарма що його попирають і робітничі організациї і торговельні палати. До того сенатор Кенйон не буде могти оборонити свій законопроєкт, бо він уже незадовго покидає сенат для служби в суді.

ГОМПЕРС ПРОТИ ЗДЕРЖАННЯ БУДОВИ КОРАБЛІВ.

ВАШІНҐТОН, 15. лютого. — Гомперс, голова Американської Федерації Праці, вніс до міністра війни Денбі довгий меморіял іменем сеї організації, в котрім протестує проти задержання роботи при будові нових кораблів, як се сталося недавно наслідком приказу президента Гардинґа виданого на основі рішення вашінґтонської конференції. Се рішенє позбавило праці кілька тисяч робітників.

СЕНЗАЦІЙНЕ ОБЖАЛОВАННЄ СВЯЩЕНИКА.

На приказ судових властий арештовано у второк в місті Монтреалї, в Канаді, о. Делярда Дельорма, католицького священника, під закидом убийства свого первого брата, Рауля Дельорма, студента отавського університету, котрий погиб дня 6. січня сього року з шістьома кулями в голові.

О. Дельорма арештовано аж потім, як велика лава присяжних розібравши підозріння проти нього, поставила обжалувати його за убийство брата. Через цілий день розпекстерегла священника, а по скінченю наряд великої лави арештовано його та відвезено до вязниці.

Товчком до убийства мало бути бажанє збогачення через одержанє високого обезпеченя по братовій смерти. Урядник одної асекураційної компанії розповів великій лаві присяжних судів, що священик вивідувався свого часу за кошти асекурованя свого першого брата, а потім дійсно заасекурував його, намовивши його при тім записати асекурацію на нього, себто о. Дельорма. Переконував його тим, що він ще молодий, не має родини, отже найкраще зробить, як запише асекурацію на нього; коли схоче змінити запис, буде міг се зробити при помочи тестаменту. В день переслуханя перед лавою присяжних суддів, один адвокат приніс до суду тестамент погибшого студента, в котрім сей установив священника своїм одиноким спадкоємцем. Маєток складається майже виключно з асекурації, котра виносить 25.000 долярів.

Справа викликала велике заінтересованє не лише в Канаді, але далеко поза її границями. Немалу сензацію викликав факт, що зараз по смерти брата о. Дельорм оголосив був надгороду в сумі тисячу долярів за відкритє виновників смерти.

93-ЛІТНИЙ СТАРЕЦЬ ДІСТАВСЯ ДО ВЯЗНИЦІ.

Стейтовий суд у Філядельфії відіслав до вязниці 93-літнього Джеймса Бінді відсиджувати пять-літню кару закраїжів курий. Від коли засудженому минуло 40 літ житя, він перебував більшу часть свого часу в стейтовій тюрмі; сидів він у вязницях за ріжні провини, від кишенькових крадежий до злому та намаганого убийства. За кождим разом, як він вертав до тюрми, другі вязні витали його як „декана вязнїв". Коли його випущено в 1913 році, по відсидженю трох літ у тюрмі, він обіцяв суді, що він поправиться і вже більше нуж не вертатиме. Ще не

ПРАВА МОСКОВСЬКИХ СОВЄТІВ ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИМИ СУДАМИ.

Один суддя найвисшого нюйоркського суду видав у второк рішенє в справі права совєтського уряду позивати і бути позиваним в американських судах. Ходило о позов одного Макса Вульфсона, купця футер, котрий позивав совєтський уряд о зворот 800,000 долярів титулом відшкодованя за футра, котрі совєтський уряд сконфіскував підчас транспорту їх через Росію до Америки. Адвокати совєтського уряду домагалися відкинення позву на тій основі, що недавно американський суд орік, що совєтський уряд не може позивати, бо його не признало американське правительство. (Рішенє се видано було в справі Чібраріо, котрий мав обманути совєтських аґентів в Америці на кількасот тисяч долярів, обіцявши їм рухомі образки, а виславши їм порожні паки). Суд відкинув внесенє оборонців совєтського уряду, і орік, що хоч совєтський уряд не може в Америці позивати як уряд, але його можна позвати у суді.

НАЙШЛИ „СЕРУМ ПРАВДИ"...

Заряд стейтової вязниці в Далас, в стейті Тексас, мав уживати з добрими наслідками якийсь „серум правди", котре з запущене під шкіру вязням мало штовхати їх відповідати правду на всї поставлені питання. З донесення про сей незвичайний спосіб доходженя правди виходилоби, що людину, яку піддадуть такій операції, попаде немовби в обморок, котрім забуває за свою постанову говорити неправду і говорить лише правду. Вязничні власти пробували серум на двох вязнях, котрі й мали признатися до попоєнення злочинів, о котрі їх посуджувано. Заряд вязниці ручить, що по якімось часі наслідки запущеня серум уступають і на подині на видно ніяких шкідливих слідів.

ІНФЛЮЕНЦА В НЮ ЙОРКУ.

Вівтіркове донесенє нюйоркського уряду здоровя показує, що в понеділок число смертий від запаленя легких зросло, від інфлюенци зменшилося, а число нових случаїв обох недуг зменшилося. До уряду донесено про 176 случаїв інфлюенци та 83 случаїв запаленя легень, тоді як попереднього дня донесено про 356 случаїв інфлюенци та 102 случаїв запаленя легень.

СТРІЧА УКРАЇНСЬКОГО НОВОГО РОКУ В ПАРИЖІ.

Українців в Парижі урочисто відсвяткували зустріч нового року, орґанізовану Українською Національною Радою у Франції, при участи співацького товариства імени Леонтовича. Вечірка розпочалась надзвичайно цікавим і науково обґрунтованим докладом Борщака про перший український еміґрант у Франції, Войнаровського. Точно о 12. годині, замісць бразкотіня чарками, всі присутні урочисто, майже побожно просівали „Ще не

СОЮЗНИКИ БОЛЬШЕВИКІВ ОБРАЖАЮТЬСЯ НАЗВОЮ „БОЛЬШЕВИК".

Турецька ґазета „Іклам" пише про такий цікавий випадок в турецькому національному зібранню в Анґорі (в малій Азії): Депутат Емін-бей зажадав прилюдного вибаченя від депутата Назіма за те, що він назвав Емін-бея „большевиком". Голова національного зібраня заявив, що він не чув тієї „лайки", бо в противному разі він покликав би братора до порядку. Випадок ліквідовано заявою Назіма, що в нього не було думки образити свого колеґу.

Так ставляться до назви „большевик" офіціяльні союзники большевиків. Як же прості люди?

ЖИТТЄ ЗА ЖИТТЄ.

Зі Сильвер Крік, в стейті Ню Йорк, доносять, що одна Лідія Гарис, служниця у одного місцевого адвоката, нарахувала своє житє, щоби спасти перед смертю свою собаку.

Дім її роботодавця зайнявся пожаром і то так нагло, що ціла родина ледво мала час утекти в нічній одежі. З родиною утекла служниця. Як лише родина прибула до дому одного сусїда, служниця нагадала собі за собаку. Вона кинулася бігом назад до горіючого будинку, побігла сходами на гору і за якийсь час винесла пса на безпечне місце.

Коли її питали, чому вона жертвувала своє житє за собаку, вона розповіла, що кілька днів тому пес вратував її житє, коли двох мущин напало на неї, хотячи її силою увести зі собою; пес кинувся на них і прогнав їх.

ПРОТЕСТ ДІТИЖ.

В Чехословаччині тепер перебуває 600 дїтий, що прибули з Росії. Коли до них прибув представник совєтського уряду Мостовенко і звернувся з привітом, то діти відповіли ворожою демонстрацією.

ЯК „ФОРИШІЦ" БУДИВ ТРОЦЬКОГО

Головнокомандуючий Троцький ревізує якусь провінціяльну частину. Дуже втомився. Лягає спати й наказує ординарцеви розбудити його обовязково о 6 годині ранку. Ординарець був з молодих, недавно прикомандирований. Коли надійшов час будити, він сховається, що не знає в яких виразах мусить будити головнокомандуючого.

— По теперішньому „вставайте, товариш Троцький!" — незручно для такої великої персони; образиться ще...

Взяти по старому: „Ваше високопревосходительство, зволте вставати?" — неможливо: контрреволюція! так і влетиш в „Чеку!"

Отак, думав, думив, — та таки надумався.

З подагою схилився над спавшим Троцьким і заспівав виленько перший вірш „інтернаціоналу".

— „Вставай, проклятєм заклейменный!"

Свого було досїв, Троцький схопився, як ошпарений.

— Вставай, проклятєм заклейменный!

ПЕРШЕ УРЯДОВЕ ЗІБРАННЄ ПОСТІЙНОГО МІЖНАРОДНЬОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТИ В ҐАЗІ

ГАҐА, столиця Голяндії, 15. лютого. — Нині отворено урядово Постійний Міжнародній Суд Справедливости в тутешній палаті мира.

Коли судді встали зі своїх місць, щоби зложити присягу, нараз засіяло в салї ярке біле світло великих електричних лямп, яке по присязї знова погашено, а намісць того засвічено слабше жовте світло.

До часї отворення було богато найвизначнїйших гостий. Була й голяндська королева Вільгельмина, котра сказала на вид ясного світла: „Се відай символ того світла, яке сей суд принесе людству".

При отворенню промовляли: Да Кунга в імени Ради Ліґи Народів; сер Ерик Драммонд в імени секретаріяту Ліґи Народів; Ван Карлєбек в імени голяндського правительства; посланик Патін в імени міста Гаґи; і др. Б. С. І. Лодер, президент Суду.

Ціле святочне отворенє сього першого світового суду тривало трохи більше як годину.

Да Кунга у своїй промові висловив надію, що головні алянтські держави приймуть протокол, який вже підписало 18 меньших держав, про ПРИМУСОВУ ЮРИСДИКЦІЮ СУДУ (се значить, що держави, котрі признають Постійний Суд Міжнародньої Справедливости, мусять відносити у спірних справах з другими державами до того суду і приймати його присуди).

БАЛФОР КАНДИДАТОМ НА ПРЕМІЄРА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

ЛОНДОН, 14. лютого. — В тутешніх політичних кругах заявляють, що колиб Лойд Джорджа небажом мав кинути становище премієра Великої Британії, то на його місце буде покликаний Артур Дж. Балфор, котрий вернувся з вашінґтонської розоружної конференції.

ЗА ЗМЕНЬШЕННЄМ ПРИМУСОВОЇ ВІЙСКОВОЇ СЛУЖБИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. лютого. — В найблизших днях має прийти на порядок дня у французькому парляменті законопроєкт про бранку і примусову військову службу. При нагоді дебати над сим проєктом радикальна група послів внесе додаток до законопроєкту, щоби примусова військова служба у Франції тривала тільки один рік, а соціялісти внесуть додаток, щоб ся примусова служба тривала всього тільки 8 місяців.

СПРАВА НІМЕЦЬКОГО ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ ДЛЯ АЛЯНТІВ.

ПАРИЖ, 15. лютого. — Тут заявляють, що британське правительство приняло французькі предложення, щоби алянтська комісія відшкодовань означила скількість відшкодованя, яке Німеччина має заплатити в 1922 році, та щоби алянтські фінансові міністри зібралися для вирішення основи для розділу оплат між алянтів.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПІДПИРАЄ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВІРТА.

БЕРЛІН, 16. лютого. — Німецький парлямент (райстаґ) нині заявив своє довіре правительству канцлера д-ра Вірта. За заявою довіря голосувало 230 послів, а проти 185.

БАЛТИЦЬКЕ МОРЕ ЗАМКНЕНЕ ЛЕДОМ.

СТОКГОЛМ, столиця Швеції, 15. лютого. — Балтійське море перемінилося в замкнене озеро через замкненє ледом проливу Каттеґат. Серед леду замерло в дорозї в небезпечному місці недалеко маяка Вінґа 5 пароплавів, а між ними анґлійський корабель Тут з Лондону з 27 пасажирами.

ЗАМАХ НА ЖИТТЄ УПРАВИТЕЛЯ МАДЯРЩИНИ.

ВІДЕНЬ, 15. лютого. — Сюди прийшли вісти з Будапешту, столиці Угорщини (Мадярщини), які сповіщають про сміливий замах на житє адмірала Миколу Горті, теперішнього реґента Мадярщини. Замаху доконано минулого тижня. Заговірники віддали много вистрілів у вікна замку поза Будапештом, де Горті був на мисливському обіді.

За заговірниками пігнали мисливці й острілювали їх в погоні. Кількох з них ранено.

Сю вістку закрито перед публикою в Будапешті.

НОВА ВІЙНА ЗА ФЮМЕ.

ЛОНДОН, 14. лютого. — З Риму сюди доносять, що хорватські (югославські) війска пробували в неділю опівночі здобути місто Фюме, але тамошнє війско відбило їх наступ.

ВТОПИЛОСЬ ЦІЛЕ ВЕСІЛЬНЕ ТОВАРИСТВО.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини (Мадярщина), 15. лютого. — Через ріку Тису переїздило ледом весільне товариство, числом 25 осіб, коли нагло під заломився і всі весільники [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Не можу зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery Тел. У. Н. Союза: 1885 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З-Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СТРАХ ЛЯХІВ ЗА ГАЛИЧИНУ.

Варшавські польські газети „Курер Поранни" і „Курер Польскі" обговорюють в останніх числах заяву міністра Скірмунта в комісії для закордонних справ варшавського сойму, що французьке правительство переслало секретарятови Союза Народів договір з Севру (з 16. серпня 1920 р.) до реєстрації й оповіщення. Обі часописі пригадують, що сим договором визначено границі Східної Европи, між иншим також границі між Польщею, Чехо-Словаччиною, Румунією та Східною Галичиною. По сьому договору границя Східної Галичини йде на Схід від Любачева, Перемишля до Карпат — иншими словами: ЦІЛА СХІДНА ГАЛИЧИНА РАЗОМ ЗІ ЛЬВОВОМ ОСТАЄ ПОЗА МЕЖАМИ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ. В третій точці, яка визначує границі між Польщею й Чехословаччиною, сказано дослівно: „Границі між Польщею, Чехо-Словаччиною, СХІДНОЮ ГАЛИЧИНОЮ ...". ЗНАЧИТЬ СЕЙ ДОГОВІР ТРАКТУЄ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ ЯК ОБЛАСТЬ, ЩО НЕНАЛЕЖИТЬ ДО ПОЛЬЩІ. Дотепер в польських дипльоматичних кругах говорено, що сей договір неважний для Польщі, бо підпис польського повновласника ґр. Замойського положений тільки в прелімінарних договорах. ЗГАДАНІ ПОЛЬСЬКІ ЧАСОПИСІ СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО СЯ ОБСТАВИНА ДЛЯ ПОЛЬЩІ БЕЗ ЗНАЧІННЯ, БО СЕЙ ДОГОВІР ЗОБОВЯЗУЄ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ Й РУМУНІЮ, ЯКІ ЙОГО ПІДПИСАЛИ Й РАТИФІКУВАЛИ, НАВІТЬ В ТАКІМ ВИПАДКУ, КОЛИБ ЙОГО НЕ ПІДПИСАВ ПОЛЬСЬКИЙ ПОВНОВЛАСНИК.

* * *

Львівська польська газета „Курер Львовскі" оповіщує повний текст договору в Спа, який підписав за Польщу тодішний міністер закордонних справ Польщі В. Грабський. На основі того договору ГРАБСЬКИЙ ІМЕНЕМ ПОЛЬЩІ ЗГОДИВСЯ ВИЗНАТИ ЛІНІЮ КЕРЗОНА, установлену на засіданню мирової конференції з дня 8. грудня 1919, границю польської адміністрації в Галичині. Що ГРАБСЬКИЙ ПРИЗНАВ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ ОКРЕМОЮ ВІД ПОЛЬЩІ ОБЛАСТЮ, виходить з факту, що ВІН ЗГОДИВСЯ НА ДОПУЩЕННЄ ОКРЕМИХ ПРЕДСТАВНИКІВ СЕЇ ОБЛАСТИ НА ПРОЄКТОВАНУ ТОДІ МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ В ЛОНДОНІ. Польська преса голосно висловлює своє негодовання ізза сего вчинку польського „надпатріота".

Ті побоювання польської преси передруковано в багатьох органах.

З того видно, що в Польщі тепер кипить якраз у справі Східної Галичини. Самі Поляки признають і повідомляють свою публику, що Польща зреклася всяких прав до Східної Галичини й сама заявила перед світом, що Східна Галичина це окрема область, яка стоїть під охороною міждержавного права.

А. Ч.

ФРАНЦУСЬКІ РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ТА МОСКОВСЬКИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Сими днями відбувався в Парижі конгрес Французької Федерації Праці, котра обєднює майже всі французькі робітничі юнії та числить кілька мілінів членів. Найважнійшим питанням, яке стануло перед обрадами конгресу, була справа відношення до Третого Інтернаціоналу. Вона товкалася ще на попереднім юнійнім конгресі і покінчилася розломом Ради Французької Федерації Праці; не зумівши наклонити юнії до приступлення до московського Інтернаціоналу, французькі большевики відорвалися від Ради і отворили осібне тіла, наскрізь комуністичне. Сей, однак, розлом, зроблений проти красномовних заяв про робітничу солідарність, так недоточиво голошених большевиками, не лише здемаскував большевицьку політику, але й відкрив до тла їх крайну безсильність: На 91 департаментових (повітових) Федерацій Праці комуністичними показалося всего 20, себто коло одної пятої, тай то богато з них далі працювало спільно з некомуністичною Радою.

На послідним конгресі Французької Федерації Праці большевики знов пробували наклонити французьких юнійних робітників до прилучення до Московського Інтернаціоналу. Коли проти сього обєднання зявилося на 92 голоси всего 3, комуністи пробували довести хоч до якоїсь спільної конференції межи тими, що остали у Федерації Праці, а тими, що відступили. Однак подавляюча більшість конгресу відкинула навіть сю пропозицію, даючи в той спосіб до пізнання, що французькі юнійні робітники не хочуть мати нічого спільного з тими робітниками, що машерують під команду московських диктаторів. Конгрес висловив повне довіре своїм провідникам, котрі всюди заявляються проти московського комунізму.

Сі події в історії французького зорганізованого робітництва набирають ще більшої ваги в світлі недавних ухвал Третього Інтернаціоналу в Москві, котрі приказували усім комуністам старатися добути зорганізоване в юнії робітництво, працюючи і аґітуючи серед них. Се рішення стояло в противенстві до давнійшої політики московських комісарів, після котрої робітничі юнії, не підлеглі їх волі, треба було поборювати із зовні і доводити до їх розбиття. Коли така політика показалася наскрізь безуспішною, коли большевицька язва поломила собі зуби, ламаючи юнійні умірковані організації, комісарі постановили „вертіти в юніях зі середини", себто ставати їх членами і в той спосіб завертати їх силу на московську клин. Рішення французьких робітничих юнійних конгресів минувшого та сього року показує, що нова большевицька політика мала тільки успіхи, що стара, Себто не мала його зовсім. Величезна більшість французьких юнійних робітників лишилася на далі недітканою большевицькими принаднивими словами. Французьке робітництво показало свою висність над московським, котре в своїм недосвіді легко дасться задурити грушками на вербі і іде за тим, що йому більше обіцяє, не дивлячись, чи обіцянки можливі до здійснення чи неможливі.

Рішення французьких робітничих юній замітне також і тому, що французьке робітництво се найбільше ліве, крайнє, радикальне крило европейського робітництва. Коли так старіяться до Третого Інтернаціоналу найрадикальніші робітники Европи, то можемо собі представити, кілько віри йнуть московським комісарам більше поміркованні робітники других країн Европи.

ПОЛІТИЧНІ ДУМКИ ДРА ОКУНЕВСЬКОГО.

Від редакції.

Перемиський тижневик „Український Голос" помістив в 3. числі з 15. січня с. р. статтю дра Теофіля Окуневського, бувшого довголітнього українського посла у Відні, під заголовком „З Новим Роком". В сій статті до Окуневський висловлює щиро свої погляди на дорогу нашої й українську міжнародню політику. Подаємо сю статтю в цілости у „Свободі" з уваги на ім'я автора, цікавість теми і цікаві погляди. Означе зазначуємо, що не з усіми його поглядами годимось. Зокрема не годимося з його пропагандою за федерацією з Росією. За останніх порвольюшіних кілька літ Україні мали змогу переконатись, що всі московські партії, як хотять федерації, то хотять московської федерації, себто такої, де Москалі були-б пануючою нацією, а другі народи другорядними народностями, підпиненими нації пануючій. Се справжнісінько, що найбільші приклонники федералізму серед Українців стались нині ворогами федерації України з Московщиною. Пропаганду ж федерацію вважають ворожою Україні і проти неї виступають.

Стаття дра Т. Окуневського звучить:

Перед новим роком.

Стоїмо перед новим роком, котрий, хто зна, чи не запишеться в нашій історії нарівні з тими роками, які зазначились епохальними випадками в нашім економічнім і суспільнім життю. Маю тут на думці в першій мірі утрату самостійности нашої Галицької Землі в 1340. р.; відтак перехід під Австрію з кінцем 18 століття; а тепер, після світових потрясень і суборогів то в один то в другий бік, або шлях свободи й сонця, або закріплене нас в чужу неволю, в котрій прийдеться знов яких 25 літ коротати своє мізерне, національне життє.

Варшавська преса зачинає поволи проговорюватись, що дотепер так завзято промовувала, як то польський міністер Грабський перед грозою большевицької навали підписав іменем свого правительства деклярацію, що за уділену Польщі поміч проти большевиків, відласть Польща Литві Вильну, а Галицьку Землю тому, кому вкажуть Англія, Японія Франція; далі як то за до большевиків прогнано з Польщі (був то так званий „цуд над Віслом"), а тепер прийдеться за се розплачуватись, перш усього плебісцитом на Виленщині, а друге, хто зна, чи й не тимже у Східній Галичині.

До нас все те ще не дійшло, але безперечно на 1922 рік дійде і ми наслідки того певно незабаром почуємо. Що сю справу обговорював між іншими французький міністер Бріян, ре Лойдом Джерджем, се не уляже сумнівови. З одної сторони великі держави є звязані договором з Росією, якій після побідної війни повинна припасти Галицька Земля. В Росії панують тепер осоружні відносини і їй неможливо тепер віддавати в управу чужі землі. Тому Франція, котрій стала тепер Польща милійша від большевицької непевної Росії, воліла би віддати сю землю бодай на 25 літ, а тимчасом справа... притихне, задавниться.

Однак західні держави, шануючи себе і свої договори, не можуть на них дивитись як на клаптик паперу, і тому яко, що договори з Росією таксамо мусять бути респектовані як і їх постанови, що Польща мусить істнувати яко барієра вік Росією і Німеччиною.

Нам на поміч іде **ідея самостійности народів**, проголошена Вилсоном, що мала стати основою нового порядку; ідея, яка покликала Польщу до життя; уратувала її перед большевиками; ідея, яка заставила Німеччину віддати Польщі Познань, часть Горішнього Шлеска. Ся ідея не може приоетаповитись над Збручем чи Сяном, і се наш великий атут. У століттю єднання всіх свідомих народів, не може остати один нарід під чотирма заборами; не може, замісць збогачувати культуру світа своїм трудом і працею, служити погноєм іншим народам. Може бути, що всі ті чотири части нашої землі, що „належать тепер до Чехії, Польщі, Румунії і большевицької Росії, не зливаться, в наближній будучности в одно русло; можливо, що довший час прийдеться якийсь час перебути анхолітте в чужій федерації чи отримати автономію, але я певний, що із загадженням литовської справи по вашингтонській конференції, коли вже могуча Англія була приневолена признати самостійні державні права і забрати свої війска з Ірляндії, — то ся могуча ідея не мине і нашої країни. Ся божевільна думка у наших сусідів, що земля наша може добре правитись чужою а не своєю інтелігенцією, мусить незабаром уступити здоровійшому поглядови, який іде із заходу. Правда для всіх однака. Треба лишень станути на одній дорозі, щоби сама наша інтелігенція не металась у такій добі поміж Москвою, Варшавою і Берліном, як риба на пательні.

Тут розходиться нам о вишукання одного певного шляху, щоб не стати опять посміховищем держав, скачучи від самостійности України до Денікіна, від Денікіна до большевиків, а від большевиків до тухольських казаматів.

Сій орієнтації хочу посвятити кілька слів. Всесвітній історик Ранке каже в однім місці: „Великі світові потрясення дають завсіди товчок до нових поглядів, нових ідеалів і нових систем".

Що-ж нового сталося по потрясенню нашої доби на наших очах?

Перші світові держави зіхались на доцкик найсильнійшої і наймолодшої Америки, яка фактично рішила долю світової війни, до Вашингтону і там Америка заставила Японію покинути думку про війну, яка могла-б наново потрясти цілим світом, і в тій цілі наказала припинити зброєння. Відтак заставила Англію розвязати союз з Японією. Заставила вона дальше Англію вимести у себе дома сперед власного порога сміття й упорядкувати відносини в Ірляндії котру через сім століть гнобила терором і лукавством, а то компромітувало англьосаксонську расу перед світом.

Англія очистилась; заключила договір з Ірляндією; розвязала собі дома руки і тепер **обі англьосаксонські держави заволоділи світом. Увесь світ буде мусіти тепер на століття підчинитись їх зрівноваженій культурі і їх світоглядови, як перед Христом підчинявся висшій, геленській культурі.**

Перший Японець зрозумів значінне сеї злуки і згодився на ограничене дальшого зброєння на морі, тай зробив се, чого на гагській конференції не хотіла зробити Німеччина і за се заплатила... Слідом за сим згодилась Японія поневолі на засаду „отверті ворота" для впливів і торговлі в Китаю для всіх народів, а в дальшім ході іде усуненне японського війска зі східної Сибірі, Манджурії, Порт-Артура і Шаянтунга.

Сибірські зелізниці, сей правдивий, культурний спадок царської Росії, мають бути знову віддані Росії, **а в найблизшій вже будучности Англія з Америкою приступить до відбудови Росії на взір американських, сфедерованих держав.** Донечно вже, що в цвітні, 1922, має зійтися знов конференція, щоби застановитись над відбудованням зруйнованої війною Европи і над заведенем світової валюти. В основу сього ладу має стати особистий труд, обережність в розходах, і пошанованє приватної власности та особистої свободи.

Хто з тими засадами погодиться, може надіятись, що його національні інтереси вплинуть наверх; хто-ж виступить проти них, того стопчуть вони як стоптали сильнійших від нас. Як з одної сторони не стерпить та сила добреньковання шаблею нового якорось національного імперіялізму, так під соціяльним оглядом не стерпить ся зрівноважена, високовою культурою упашахотнена англьосаксонська душа таких соціяльних порядків, які зепер запанували в Росії, де під покришкою гримких фраз представляту про упашаливанє людства через знесенне приватної власности, большевики вели рабунок, спровадили голод і завернули свою культуру на три століття взад.

Десять мілінів українських з голоду дітий, се той рай, до котрого довів свою вітчину московський аґітатор, і нам нічого у той рай пхатись. Того англійська й американська душа не стерпить, а накручувати ще нині при помочі аґітаційної преси нашу суспільність у той бік — се злочин!

А куди ми правно, то ми, ставши на порозі нової, світової доби, мусимо передівсім:

1) **Заставити нашу молодіж учитись грунтовно англійської мови і шукати ідеалів у сей зрівноваженої раси, а не в розпусті Сходу.** Притім мусимо признати, що нас під тим оглядом випередив уже наш власний простолюдин, показуючи нам дорогу в Канаду й Америку, сей шлях, яким наша інтелігенція давно вже повинна була пійти.

2) Під політичним оглядом ми повинні підпорядкуватись тій формі, яку придумала Америка з Анґлією в справі відбудови Сходу: Коли вони задумують відбудувати Росію **на федеративних основах,** то не повинні ми кричати і заводити істеричні плачі, що се „тюрма народів", а навпаки — допомогти устроювати сю землю так, щоб і нашому народови було при тій федерації вигідно жити.

3) В міжнародніх справах оглянутись за таким союзником, з котрим могли-б ми вже із самої природи річий, без всяких задних думок, станути на ясним становищі: „даю, щоб і ти дав", з котрим ми не мали і не маємо історичних порахунків. Таким союзником на будуче є лиш **Італія.** Потребує вона нашого хліба а ми культури і то культури з першої руки. Відокремленість Італії на Середземнім морі, в противності до Франції, яка ніколи не була нашим приятелем, а напаки, вважала нас завсіди за предмет для своїх імперіялістичних цілий, давні звязки нашої землі над Чорним морем з Генуенцями, свобода Дарданельських проливів, яка по всесвітній війні буде й нам запевнена, — все те вказує, що ніде а лишень в сього рухливого і в богато зглядах своєю вдачею і своєю історією подібного до нас народу шукати нам в будучности союзника. Ся оставина, що Італія має своїх суперників лиш у Франції і в Югославії, від яких нам ні холодно ні тепло; що після війни з Австрією не має дальших порахунків з Німеччиною, через що не потребує пхати своїх союзників в непотрібні клопоти як це робить Франція зі своїми союзниками, з малою антантою і з Польщею, — промовляє за тим, що Італія впливає на світ по війні успокоюючо. Тимто і вказаний наш шлях до звязків з тим народом.

А на сій дорозі, беручи собі **для ума взірці з англьосаксонського життя а для серця італійське мистецтво,** ми найдемо той шлях для себе, який виведе наш тепер розчетвертований нарід на сонце світової культури, добробуту, правди і краси.

Др. Теофіль Окуневський.

М. Лермонтов.

МАТИ.

(Балада).

В хатині пізною порою
Сиділа молода сидить,
А ген кривавою луною
На небі зарево горить.
Малу дитину колихає
І так їй матінка співає:
„Не плач! Чи серцеві прочуваєш,
Дитинко, близьку вже біду?
Не йдися, чом же ти радієш:
Від тебе я не відійду;
Скорійше мужа я втрачу:
Не плач, дитя! бо я я заплачу!
Твій батько став за краї свої рідних
В ряди борців проти Татар,
І шлях його лиш кровю сліди
А нех вже блищить вже жар.
Погань, дуна там червоні,
То битва зерно смерти сіє,
Як рада я, що ти не вісіл
Півмити, що тобі грозить!
Не плачуть діти на могилі,
Не знають, що то страх і стид
Яке-ж щасливе ти, дитятко!
Враз запущяло — входить батько
Кривавий весь, порубаний.
„Прощай! Веселись, прокляття!
Наш лях в неволі не стогнати...
Меч — татар ще не піднятий,
Орда побідна — наші впали,
Він упав, він умирає
Важкою смертею борця,
Дитину мати піднімає
І їй показує вітця:
Дивись, як умирають люди!
Вчись бісти при матірній грудяї!

Переклав Корнило Заклинський.

ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ БУКОВИНИ ЗПІД РУМУНСЬКОГО ЯРМА.

(Від власного кореспондента).

Я вже не один раз писав у „Свободі" про важке положенне буковинських Українців під румунським ярмом.

При сім я вказував на те, що панованє Румунії над українською Буковиною є зі становища міжнародного права безправне, бо нема ніякого акту міжнародного права, яким Мирова Конференція призначила би українську Буковину Румунії: Артикул 59-ий мирового договору в Сен-Жермен говорить тільки про признанє части Буковини Румунії, зазначуючи, що границю між тою частю Буковини, яка має прилягти Румунії, і рештою Буковини держави антанти означать пізнійше. Очевидно, в основу сього артикулу лягла думка, що тільки **румунська** часть Буковини має належати до Румунії, **а українська часть Буковини має бути злучена з українськими землями.** Правда, Румунія силою оружя загорнула також українську часть Буковини і панує над нею, однаке вона тут є тільки **військовим окупантом,** так, як Польща в українській Галичині. Долю української Буковини, як і української Галичини, має ще вирішити Найвисша Рада Мирової Конференції.

В згаданих статтях в „Свободі" я вказував також на те, що конче треба, щоби в обороні української Буковини виступив Уряд Диктатора Західно-Української Народньої-Республики, бо Західно-Українська Народня Республика на основі рішення Української Національної Ради обнимала всі українські землі бувшої Австро-Угорщини, отже й українську Буковину.

Тепер подаю Вам відрадну вістку, що **Буковинська Делеґація Української Національної Ради виступила в обороні української Буковини перед румунським поневоленнем.**

В відозві до Українського Народу Буковини, виданій у Відні в грудні 1921, Буковинська Делеґація заявляє, що будемо домагатися від Найвисшої Ради Мирової Конференції, щоби при вирішуванню долі української Галичини вирішено також долю української Буковини та щоби обі ці українські території були вилиняли як окрема українська держава, Галицька Республика. Се зєдиненне української Галичини й Буковини в окрему українську державу було би — як каже відозва — першим етапом до осягнення злуки всіх українських земель в одну Державу.

Представляючи румунські начальства над українським народом, відозва подає характеристичний факт, що румунське правительство, — переводячи спис населення, **поділяло Українців на Українців, Русинів і Гуцулів,** — очевидно на те, щоб можна було казати, що нема одного українського народу.

Такої самої політики держиться Польща, яка при списі населення ділила Українців на Українців, Русинів, Гуцулів, Войків, Лемків, Поділяків, Волиняків, Холмщаків, Поліщуків і т. д.

Коли так Буковинська Делеґація Української Національної Ради рішила боротися за прилучене української Буковини до української Галичини, — вороги українського народу Галичини й Буковини також злучилися для його поневолення. Румунський президент міністрів Таке Йонеску як може, так побиваєтся перед державами антанти за тим, щоб українську Галичину признати Польщі. В сій справі помістив він також у поважнім французькім журналі „Ревю де Франсе" статтю, в якій старається переконати читачів, що утворенне окремої Галицької Республики було би шкідливе для світової політики на Сході Европи та що найліпше буде, коли держави антанти признають Польщі ті східні границі, які установлені мировим договором в Ризі й оставлять Галичину й инші українські землі, які Польща собі загарбала, на все при Польщі.

Розуміється, Румунія боїться української держави, бо знає, що українська держава уміпнеться за ті українські землі, які загарбала Румунія. Румунія і Польща, се два розбійники, які загарбали українські землі, і тому один обстоює за другого.

Доси Уряд Диктатора Західно-Української Народньої Республики виступав тільки в обороні української Галичини. Можливо, що він не хотів дражнити Румунії і тому не вносував справи української Буковини, сподіваючися, що з Румунією буде можна сю справу мирно полагодити.

Як свідчить згаданий виступ Таке Йонеску, коли такі надії були, то вони показалися даремними, бо Румунія хоче і собі і Польщі запевнити панування над українськими землями.

Тому добре, що Буковинська Делеґація Української Національної Ради виступила ясно в обороні української Буковини, домагаючися від держав антанти сповнення волі українського народу, виявленої через українську Національну Раду в хвилі розпаду Австро-Угорщини. Українська Галичина й Буковина творили Західно-Українську Народню Республику і держави антанти, повинні привернути їм державну незалежність, зграбовану Польщею й Румунією.

Прага, 18. січня 1922.

Др. Михайло Лозинський.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотарільна.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

ВЕЛИКЕ МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ

ДНЯ 22. ЛЮТОГО, В ДЕНЬ УРОДИН ВАШИНҐТОНА, о годині 2-гій пополудни, відбудеться
В КУПЕР ЮНІОН ГОЛ (COOPER UNION HALL)
(при Астор Плейз, Купер Сквер, третій і четвертій Евні, коло 7-мої улиці на долі міста).

На віну будуть промовляти визначні Американці.

Українці повинні явитися громадно, щоби заповнити велику галю по береги. Треба прийти чверть години перед другою і уставитися лінією довкола галі, бо двері будуть отворені кілька мінут перед означеним часом, а вічі мусить скінчитися о годині 5.30.

НЮЙОРСЬКА ЛІГА АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН І ЖОВНІРІВ УКРАЇНСЬКОГО РОДУ:

Стефан Дембиський, голова. **Тимко Мілещук**, секретар

ДЕРЖІТЬСЯ СИЛЬНИМ

Одна фляшка чистого витиснеиного Норвежського рибячого олію уживаного тепер, може більше принести Вам добра ніж тузин місячно пізнійше. Є більше ощадним дати Вашому тілу поміч вперед його зломанєм від порности до хороби. Дуже мало

Scott's Emulsion

з чистого норвежського рибячого олію

сягає далеко в удержанню сили і відпорности. Приречіть собі що купите фляшку у Вашого аптикаря по Дорозі до дому і почніть забезпечувати Вашу силу.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 49-21

ЇДЕТЕ ДО СТАРОГО КРАЮ? НАПИШІТЬ ПО СЮ БЕЗПЛАТНУ БРОШУРУ.

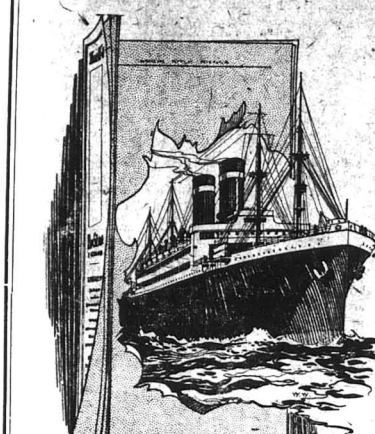

Знаєте як постаратися о пашпорт?

Або о позволеннє на відїзд?

Скілько можете вести пакунків?

Чи знаєте всі подробиці получені з їздою?

ЗАМОВТЕ СЮ ПОДОРОЖУЮЧУ КНИЖКУ. ВОНА НАПИСАНА В ВАШІЙ МОВІ І ЛЕГКА ДО ЗРОЗУМІННЯ. В НІЙ ЗНАЙДЕТЕ ВСЕ ЩО ТРЕБА ВАМ ЗНАТИ. КОЛИ ХТОСЬ СКАЖЕ ВАМ ПРО СІ СПРАВИ, МОЖЕТЕ ЗАБУТИ; АЛЕ ОДНАК МАЄТЕ СЮ КНИЖКУ МОЖЕТЕ ПОДИВИТИСЬ В НЮ КОЛИ НЕБУДЬ І ЗНАЙТИ ЩО МАЄТЕ РОБИТИ. ВОНА НЕ КОШТУЄ ЦЕНТА. ВИ ОДЕРЖИТЕ ТАКОЖ ПОВНІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЮНАЙТЕД СТЕЙТС КОРАБЛІ, ЧИ ВИ ЇДЕТЕ ПЕРШОЮ, ДРУГОЮ ЧИ ТРЕТОЮ КЛЯСОЮ НА СИХ ВЕЛИКИХ КОРАБЛЯХ, БУДЕТЕ МАЛИ ВИГОДУ, ДОБРУ І ЧЕМНУ ОБСЛУГУ.

ЗНАМЕНИТА ТРЕТА КЛЯСА

ПАСАЖИРИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ МОЖУТЬ ДІСТАТИ З 2, 4 І 6 ЛІЖКАМИ КАБІНИ. ОСІБНІ КІМНАТИ ДЛЯ РОДИН. ТАМ СУТЬ ПОКОЇ ДО КУРЕННЯ, РОЗМОВ, ЧИТАЛЬНІ ДЛЯ ВИКЛЮЧНОГО ВАШОГО УЖИТКУ І ПРОСТОРІ ПОКЛАДИ ДЛЯ ПРОХОДУ. ПОЖИВА ПЕРШОЇ ЯКОСТИ, ЗЛАДЖЕНА ПІСЛЯ ВАШОЇ ПОДОБИ І ЇЇ ДОВОЛІ. НЕ БІЙТЕСЯ ПОПРОСИТИ КЕЛЬНЕРА О ДРУГУ ПОРЦІЮ.

БУДУТЬ ВАС ТРАКТУВАТИ ЯК ДЖЕНТЛЕМЕНА НА U. S. LINES КОРАБЛЯХ А ВАШУ ЖІНКУ ЯК ДАМУ. ОСОБИСТА БАЧНІСТЬ НА ДІТИ ЯКІ ЇДУТЬ САМІ І ДЛЯ ФАМІЛІЙ З ДІТЬМИ. ТУТ Є ПЕРЕВОДЧИК ЗАВШЕ НА ВАШЕ ПОКЛИКАННЯ. ДОКТОР ДЛЯ ВАШОЇ ОПІКИ І БАНДА ЯКА ГРАЄ ЛЮБЛЕНІ ВАМИ МЕЛЬОДІЇ.

ПРИШЛІТЬ СЕЙ КУПОН З ДОЛИНИ.

ПРИШЛІТЬ СЕЙ КУПОН ДНЕСЬ. ПОРОБІТЬ ПЛЯНИ ЗАВЧАСНО. НЕЗАБУДЬТЕ ДІСТАТИ СЮ КНИЖКУ ЯКА СКАЖЕ ЩО РОБИТИ ВЧАСІ ЇЗДИ. ВОНА НЕКОШТУЄ НІЧОГО. ВИШЛІТЬ КУПОН СЕЙЧАС.

(КУПОН)

До U. S. Shipping Board, Passenger Excursion Dept. 260 B. S., 45 Broadway, New York City.

Прошу вислати мені безплатно Вашу книжку подаючу інформації і другі факти про U. S. Lines кораблі.

Моє імя .....

Ул. Но. R. F. D. .....

Місто ..... Стейт .....

Число виїзджаючих осіб ..... (Дорослих) .....

(Дітий) ..... (Немовлят) .....

UNITED STATES LINES

45 BROADWAY NEW YORK CITY.

MOORE & McCORMACK, INC.
ROOSEVELT STEAMSHIP CO., INC.
UNITED AMERICAN LINES, INC.

U. S. Shipping Board, 45 Broadway, New York City

Passenger Excursion Dept. 260 B. S.

ДОПИСІ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Подяка.

10. лютого 1922.

Не маючи змоги віддячитися в инший спосіб, складаю тисим прилюдну подяку усім, що подали мені помічну руку у теперішнім моїм тяжким положенню, у якім находжуся уже пятий місяць.

У перед всього сердечно дякую Урядови У. Н. Союза за присланнє мені допомоги в сумі $50.00, яку доручив мені секретар відділу 217. Ця поміч прийшла у саму пору, коли ті гроші стали мені у великій пригоді. Це вже вдруге наша орґанізація помогла мені, бо в 1914 році я одержав запомогу $100.00, коли поломив руку.

Доперва, коли нещастє стріне чоловіка, він вміє вповні зрозуміти велику вагу своєї орґанізації. Є тут у нас, а і по других місцевостях люди, що зазвичайно американські асекурації а їм чути не хотять про свої, українські „драчки", що треба складатися на поміч у старім краю, що треба піти на брацьку забаву чи представленнє і т. п.

Якеж то міркованє слабке і нерозсудне!

Які величезні користи подає членам наш У. Н. Союз!

Передовсім чуєшся у злуці із цілим своїм українським народом. Що-дня прилетить до тебе ластівкою твій український часопис та приносить звістку з усіх усюдів, що діє-думає український народ.

А як захочеш, як упадеш в біду, то тоді доперва пересвідчишся сам, що значать „свої люди".

Візьму за примір сам себе. Я стою в брацтві св. Йосафата в Рачестер і в У. Н. Союзі більше чим 13 літ.

Коли оттепер я захорував, предсідатель брацтва зарядив, щоби члени по черзі мене відвідували. Ви не знаєте, яка це потіха, коли лежиш безпомічний на постели, а бачиш біля себе людий, що жалкують надтобою, що співчують у твому терпінню. Здається тобі наче вони справді по части перебирають твій біль від тебе — і тобі стає відрадніще, лекше.

Коли наші браття побачили моє гірке положенє, вони уділили дати мені із брацької каси $25.00, а збіркою на мітингу зібрали $24.00 і ці гроші передали мені на поратунок.

Скажіть самі, ви, що це будете читати, чи дізнавби я тої сердечности і помочи, як бим нестояв у своїй орґанізації, між своїми людьми?! Чи чужі люди подобались би мене так, як свої?!

Браття, Сестри! Вступайте до У. Н. Союза, поки час, поки не за пізно. Хто знає, що жде вас завтра, позавтру? Між своїми, у своїй орґанізації не пропадете, а будете під охороною української орґанізації та українських сердець!

Проте ще раз дякую Урядови У. Н. Союза, урядови і членам братства св. Йосафата, бувшому касиєрови відділу за приватний дар, який прислано мені, що я не знав ні відки ні від кого-то, а котрий поратував і мене і мою родину; дякую моїй рідні і моїм приятелям і усім, що показали свою добросердечність у тяжкій для мене, життєвій хвилі. І нашим колядникам спасибі, що прийшли мене відвідати, а жертви не хотіли приняти — від хорого!

Нехай Всевишний заплатить Вам усім за те добро, яке вчинили для мене і для моєї родини.

Не годні ми вам ніколи віддячитися, хиба тим, що заховаємо для вас усіх щиру вдячність і сердечну память аж до смерти.

Василь Луцишин.

АЛБІОН, ПА.

Житє на фармі.

У тутешній кольонії живе яких 300 українських і угро-руських фармерів. Усім нам дуже добре поводиться, бо не сушимо своїх голов усякими фабричними застоями і безробіттєм. На фармі все знайдеться доволі роботи і та робота нелінивим людям добре оплачується.

Як ми збиралися фармерувати, то нетямучі люди страшили нас і казали, що ми ще вернемося плачучи до міста, а ми вже, Богу дякувати, по 8 до 10 літ сидимо на фармах і якось нам на плач не збирається... Зате в місті неодному робітникови приходиться тепер дуже тяжко жити і богато безробітних вибралося тепер на фарми, як би мали гроші.

Один акер тутешної землі коштує 40 до 100 долярів, але земля є добра й урожайна. Наші люди, котрим навкручилося міське нездорове життє, повинні навідатися до нашої кольонії і вибрати собі та купити на власність порядний кусень грунту. Ми кождому чесному Українцеви дуже радо поможемо в кождій справі, бо і нам колись добрі люди помагали. Між нами є навіть такі, котрі свої фарми в Канаді попродали, а тут покупили. В тутешних сторонах можна дістати за не великі гроші готову фарму — з будинками, а навіть з худобою. Околиця прекрасна, здорова, а положена в повіті Ірі, стейт Пенсильвенія.

В нашій кольонії є дві церкви: галицька й угро-руська.

Василь Гарагуц.

СТ. ЛУЇС, МО.

Коляда на народні цілі.

Українське музичне товариство „Українська Банда" в Ст. Луїс, Мо., заколядувало суму $200.00. Із цього післано $50.00 на Рідну Школу в Галичині на адресу Земельного Банку у Львові, а $57.00 вислано для українських жовнірів в Чехо-Словаччині на руки Д-ра С. Смаль-Стоцького в Празі.

Заплачено $20.00 професорови, $12.00 за розписанє коляд, $22.00 звернено до каси на місяць март, а $14.00 звернено колядникам за сортікари.

Остало еще $25.00, які внедовці вишлемо до Галичини на народні цілі.

Сердечне дякуємо всім жертводавцям за складку та за те, що так щиро нас приймали, а також усім музикантам за їх труд.

С. Репчак, секр. музики.

СКРЕНТОН, ПА.

Повідомляємо увесь скрентонський загал, що заколядовані гроші для галицьких У. С. Стрільців ми вислали 10-го лютого 1922 через банк Босака, число посвідки 977241. Ми післали $274.80, оплата $4.00 — разом $278.80.

Сердечне спасибі складаємо о. Хомякови, українським жінкам, які занялися збіркою і всім, що причинилися своїми

КОМІТЕТ СКРЕНТОНСЬКИХ ЖІНОК:

Марія Шиманська, голова
Анна Стельмах, секр.
Зофія Пелех, кас.

ЛЕЙТРОБ, ПА.

Складка і коляда на народні цілі.

При всякій нагоді не забуваймо за свій рідний край! Кожда жертва має тепер особлившу вагу, бо вона іде, для здобуття волі Україні. І ми, Українці в Лейтроб не забудемо ніколи, який наш святий обовязок у сій визвольній боротьбі. Коли не годні самі поїхати і боронити своєї землі з оружієм в руках, то бодай подамо таку поміч, на яку годні спромочися. На початок ми зібрали на весілю у п. Михайла Максимчака $14.00, а заколядували $38.63. Ту суму ми відослали на руки нашого дипльоматичного представника у Вашингтоні.

Т. К., т.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР

MAGNOLIA

STAR MILK

ШАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.

Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову листу.

„Виплатиться шадити премійові картки".

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Славні Січовики і Січовички в Филаделфії не забули за У. С. Стрільців в Чехо-Словаччині, що пожертвували усім, що чоловікови найдороще в життю — для оборони рідної землі.

Відділ 25-тий заколядував на Френкфорд $100.00, відділ дванацят 45-тий $100.00, відділ 4-тий $55.00, а відділ 43-тий $216.00. Разом зібрано $471.00, які переслано У. С. Стрільцям в Чехо-словаччині.

Честь і слава патріотичним відділам Січової орґанізації в Филаделфії, а сердечна подяка патріотичним Филаделфійцям, які зложили жертву на цю ціль.

Ф. Дорошовський, окр. секр.

Примітка Редакції: — Воно було би найлучше, колиб усі складки до рахунку пересилалися так, щоби „Свобода" могла мати евіденцію, що гроші справді післані в тусаму пору, коли оголошуються. Треба проте прислати разом із оголошенням посвідку, або прислати чек чи money-ордер до „Свободи", яка займеться пересилкою.

ВИКЛАД В НЮ ЙОРКУ. ЗАХОДОМ „ЛІГИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ГОРОЖАН".

В пятницю, дня 17. лютого с. р. відбудеться в „Українськім Народнім Домі", 217. Іст 6-та ул. (комната ч. 3.) виклад з науки про суспільну господарку. Виклад виголосить Омелян Ревюк. Тема викладу: **Який вплив на Богацтво народів має праця?** Початок викладу точно о годині 8. вечером.

ПОЗІР! NEW YORK, N. Y. ПОЗІР!

В суботу, 18. лютого б. р. за старанєм Тов. Вільність в Америці, відбудеться перший раз в Укр. Нар. Домі, 217 E. 6th St., дуже займаючі штуки, **ПАНСЬКИЙ ХВОРИСТ** або **Не бернь жінку дурити і ПРОПЕЧАТАЛИ.** Родимці! Сі штуки будуть поставлені першій раз найздібнійшими силами. Хто прийде, сей непожалує що заплатив тикет за побачення так гарних веселих штук. Хто бажає розвеселитися, хай не забуде за день 18. лютого, в суботу. 38-39

ЗА КОМІТЕТ:

Г. Хлистун, Т. Маселко.

NEW YORK, N. Y.

На удержанє і науку сиротам Поморянської Захоронки в Гал., відбудеться в неділю, 19-го лютого 1922 в сали Українського Народного Дому, 217-219 East 6th St., New York, N. Y., представленнє **УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ**, драма з сільського життя в 5-ох діях, написав Іван Франко. Режісер В. Карпович. Дірігент К. Ядловський. По **представленю Баль.** Початок о годині 6.30 вечер. Вступ $1.00 і 75 цент. О численну участь запрашається всіх Українців з Нью Йорку і околиці. 39-40 КОМІТЕТ.

ELMIRA, N. Y.

Заходом **Укр. Громади** в Елмайра, Н. Й., відбудеться **дня 26. лютого,** оперетка **НАТАЛКА ПОЛТАВКА,** получена з **КОНЦЕРТОМ,** в гали Majestic при West Market St. Початок точно о годині 3-ій пополудни і 7-мій вечер. Вступ: 35, 50, 75 і $1.00. Сим запрошується всіх Українців місцевих і околичних. — КОМІТЕТ. 33,39,45

КОРАБЛІ „НОРТ ДЖЕРМАН ЛЛОЙД" ПОЧИНАЮТЬ КУРСУВАТИ ЗНОВА.

Вістку, що „Норт Джерман Ллойд" розпочинає наново свою службу між Нью Йорком і Бремою, приняли многі приятелі сеї пароплавної лінії в Америці з великим вдоволенєм. Хоч від часу, як прапор „Норт Джерман Ллойд" появився був останний раз у нюйоркській пристані, минуло сім літ, то люди дуже добре памятають, яка знаменита під кождим зглядом, обслуга була на кораблях сеї компанії і тому вже богато замовлень пороблено на пароплав „Зайдліц", який відїзджає з Ню Йорку до Бремен 1. марта б. р.

Кілька друго-клясних кабін і третоклясних приміщень є ще доси незаняті і їх відступиться пасажирам, котрі схотять зняти місце на „Зайдліцу", але із замовленнями треба поспішити!

Сліцаючий пароплав „Норт Джерман Ллойду", який відїде до Бремен 15. марта б. р., називається „Гановер".

Усі третоклясні пасажири будуть приміщені в замкнених кімнатах, що мають по 2, 4 і 6 ліжок. У тих кімнатах находяться умивальні й електричні світла, а на кождім ліжку є матерац, простирала і коц. Отвертого міжпокладу (стрідж) нема.

ГАМБУРГ
Просто з Ню Йорку до
ГДАНСЬКА І ВАРШАВИ
новими кораблями
ORDUNA Mar.3, Apr.14, May 26
OROPESA Mar.17, Apr.28, June9
ORBITA Mar.31, May 12 June 23
Кажіть для женщин і родин.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York
117 W. Washingtqn St., Chicago
або у місцевих агентів.

НАЙНОВІШИЙ
КІТТЛЬОГ
КИНАРНІ „СИЧОВОГО ЛЕВА"
ВИНАЙДЕНО КОЗАЦЬКИЙ
АПРОМ
SICHOVY BAZAR
94 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

— ДР. АБОВИЧ —
Говорить по українськи.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Урядові години від 9. рано до 8. веч., в неділі до 1. пополудни.
329 E. 10th St., близько Avenue B, New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
буде приймати щоденно від 11—1 попол. й 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 1118.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і венерійні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — East AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
І одинокі офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

В случаю упірчивого кашлю і загального ослаблення тіла
ЕМУЛЬСІЯ SCOTT-A
є певним і успішним средством.
Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.
— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —
KI-MOIDS
(Таблиячки або зернисті)
НА НЕСТРАВНІСТЬ
20-10SK

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK
Год. від. 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:
ГАМБУРГ ..... 3 каюта $103.50
ДАНЦІГ ..... " " ..... $106.50 } 1 $5 податок
ЛІБАВИ ..... " " $110.00
ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ПОЛЬОНІЯ" - - - - - 22. ЛЮТОГО
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 8. МАРТА
Також новий прямо лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада.
Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або
BALTIC AMERICAN LINE, Inc., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

ГРОШІ ДО РІДНОГО КРАЮ

Не посилайте в листах бо тепер цензура не передаватиме знакомими бо можуть їх обробувати і гроші пропали — посилайте свої гроші тепер через свої рідні інституції — Американсько-Українське Бюро, одиноку українську інституцію в Америці і Земельний Банк Іпотечний у Львові, котру то інституцію наше Бюро репрезентує на Америку. За гроші ми вам гарантуємо що будуть доручені до трох тижнів без радних клопотів. Гроші, призначені до доброди-ї-ли перешлемо безплатно, як свою кривду ленту.

ШИФКАРТИ до краю і з краю до Америки продаємо на всі пароплавні лінії. Полагоджуємо старокраєві справи, як контракти, пенсиомоги і т. д. скоро і дешево. Виробляємо паспорти і пояснюємо кождому пасажирови що можна вернутися назад до Америки. Пам'ятайте що наш народний обовязок кличе вас нас підпирати тільки свої українські інституції а не чужі. Адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

620 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

Telephone Circle 1416

АВТОМОБІЛЬОВА ІНСТРУКЦІЯ.

Як Ви з без роботи прийдете до нас і навчитеся цеї не потребуєте оплатить все за зайвайною роботою. Навчіться добре платного фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по окончаню видиєнця ми гарантуємо.

ПАМЯТАЙТЕ що сами видаєте гроші на науку прийдіть і засягайте інформацію від нашого інструктора оглядачи різночасно наші найновійші автомобілі і переконайтеся як учили наших учеників.

AREA AUTO SCHOOL, 146 West 56th Street, NEW YORK CITY

МИХАЙЛО КЛИМ

НОТАР.

Продає шифкарти на всі лінії.
Сповідомує Родини з краю.
Виготовує афідевіти, полагоджує всякі справи правничі і нотаріальні.
Купує і купує доми, доли, фарми.
Виробляє позички на доми, переводить купно і продажу домів, виробляє контракти.
Асекурує будинки і всуди домові.
Посилає гроші до краю, скоро і безпечно.
Поперані кожу справи полагоджує точно і совісно.
На всякі інформації завтрашеся дачно або листовно до:
4934 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.
Telephone: Prospect 5606.

НАЙБІЛЬША ДЕШЕВІСТЬ В ІСТОРІЇ ГАРМОНІЇ!

Наслідком низьких рат при виміні, ми закупили запас гармоній від одних з найбільше знаних фабрикантів в Европі. Гармонії що тільки надійшли, ми в взмозі спродати їх по меньше як половині їх звичайної ціни. Гармонії всі суть модельо італійського, гарно мальовані, викінчене магагаленє, шкільовані роги.

A 20—10 клавішів,	4 басових 60 сталевих тонників	$ 9.95
B 30—21 клавішів,	8 басових 124 сталевих тонників	$14.85
C 40—21 клавішів,	12 басових 144 сталевих тонників	$18.45
A 50—31 клавішів,	12 басових 6 пар сталев. тонників	$24.50

МИ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ

Памятайте, що ці гармонії не можуть бути наслідувані навіть за подвійну ціну. Се є наша нагода. Вишліть своє замовлене сейчас, заки наш запас не вичерпаєсь. На прошить число і ціну гармоній. Зі замовленєм висилаєть лише $1, а решту заплатите посторелю при отриманю гармонії. Задоволенє гарантуємо. Коли не будете задоволені з замовленої вами гармонії, ми звернемо ваші гроші.

THE H. ORIOL CO.
15 PARK ROW
NEW YORK, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.

Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, поки ще можна відшукуючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву почту оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повинні віднестись з повним довірєм до знаної Вам старої фірми, где все полагоджують точно і ретельно

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА СКРИПОК.

ВИРОБЛЯЄ НАЙЛІПШІ СКРИПКИ З НАЙЛІПШОГО ІМПОРТОВАНОГО ДЕРЕВА.

ПОСЛІДНЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР СКРИПОК КРАСНИХ — НІМЕЦЬКИХ І ЧЕСЬКИХ. — Продаємо по цінах дешевших і гуртовно. — Приймаємо в заправу всякі уплоднені скрипки, поправляємо стари ті і другі інструменти. — Продаємо дерево на скрипки і другі части входячі в обсяг справок. — Гарантуємо наші скрипки, а в разі обгрубаного недовольства звертаємо гроші.

Гроші належить висилати на почтовий пові-Ордер, експресовий ордер або готівкою в рейєстрованім листі. — На жадане висилаємо цінник.

Поручаючись ласкавим зглядам української публики остаємось з повагою Павло і Іван Гуменюк.

У всяких справах належить відносити ся до:

DOMENICK BROS. Violin Shop, 106 E. 2nd St., NEW YORK, N. Y.

ЖОВНІРСЬКІ ТАНІ ЧЕРЕВИКИ, ЛИШ $3.15

Тут є спосібність купити добрі $5.00 мужеські черевики за $3.15. Черевики зроблені з мягкої шкіри, грубої шкіряної підошви і дуже сильних заплатків, шкіро спеціяльно заправлена проти вологи і брудю. Знаменні до роботи. Замовіть пару сих добрих черевиків.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ.

Лише пришлить свою Вік, адресу і пару а ви пишемо Вам сі родинарські черевики на пробу. Заплатіть посторелю $3.15 і доплату, відтак попробуйте їх, а коли уважаєте що вони не варті сї гроші, пришлить їх назад а ми зверемо Вам гроші.

International Commercial House, Dept. S-125, 210 Second Ave., New York City

$3.15

ШИФКАРТИ

перез ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН і ДАНЦІГ, продаємо на пароплавних лініях. Пашпорти виробляємо до всього світа. Посилаємо гроші до краю в дозрах або перевах по найнизшій курсі з певним гарантиєм. По всякі інформації звіть або видіть до:

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист написав 20. листопада 1921 р. Яків Атаманчук з Сколи, пов. Стрий, до свого вуєчного брата Дмитра В. Дроздя в Мусекон Гайтс, Мінн).

Найдорощий Брате!

За Твій лист і за доляра сердечно дякую, бо таки пишу. Тобі правду, що той доляр став мені в пригоді.

З Твого листа я бачу, що Ти, Брате, добрий політик. Се мене дуже тішить, в нас Ти політичною інтересуєшся, то я напишу Тобі дещо про Росію і дещо про нашу нещасну Галичину.

Поляки вже тепер не кажуть, ані не пишуть „Галіцин" (Галичина), але „Малопольска". Нехай же вони собі так називають наш рідний край до якогось часу, бо ми віримо, що світ нашу справу розбере і нас розсудить, а як ні, то ми самі будемо собі шукати якоїсь поради... Здобути, або дома не бути, бо таке життєє, що ми тепер маємо, нічого не варте.

З такої великої світової різні лиш один наш нарід вийшов з нічим. Всі народи, навіть маленькі числом, отримали своє, а ми не вивоювали нічого.

Ще в 1914 року, коли ми перший раз наступали на Варшаву, полишили ми там богато вічних свідків кровавих змагань, бо зіставили ми майже в кождім тамошнім селі „вічнечі" шпитарні. Там переважно поляг цвіт українського народу. А що ми маємо за се, що Поляком Польщу здобули? Нічого! Тепер ти не смієш до ніякого уряду в своїй рідній мові письма написати, бо зараз скажуть тобі: „Проше пісать в урзєдновім язику!" — себто по польськи. Говорити щонебудь про долю нашого народу не вільно; устроїти ніжебудь політичні збори теж не вільно. Всі українські часописи закриті. Значить ми нещасливі комірники. Але я все ще не падаю духом; жию і вірю в красшу будучність свого народу.

І Ви там, дорогі Браття, стійте твердо за долю і волю нашого українського народу, а прийде час, що збудуться слова великого генія Шевченка, що „помолиться на волі невільничі дїти".

Тепер напишу Тобі про конскрипцію. Такої конскрипції ще світ не бачив ніколи. Насамперед оголосив конскрипційний комісар, аби люди зійшлися до канцелярії. Чекав він там цілий день, але не дочекався нікого. На другий день комісар з війтом іде до кождої хати і — в цілім селі не було нікого дома... Комісар відїхав собі до міста, а за три тижні після того прийшла до села ціла компанія польського війска. Се війско змусило людий до конскрипції, але не до такої, якої Полякам бажалося... Щодо маєтку то наші громадяни складали відповідні зізнання, але щодо державної приналежности то дотичну рубрику перекреслювалось і ніхто, ані один не підписався!

З приводу тої конскрипції було в цілій Східній Галичині множество арештовань, грабіжий, убийств і тим подібних „благодатий".

Тепер платили ми податки грунтові (від цілого грунту майже по 3.000 марок), а по Новім Році будемо платити данину, котрою то податки від маєтку. Польський сойм ухвалив такої данини на 150 мілярдів; з тої суми припадає на Східну Галичину 23 мілярди, то є на кожду душу по три тисячі.

Оттак нас Ляхи скубуть!

А тепер напишу Тобі дещо про мою неволю. Ну, всього, що чоловік бачив, не можу описати, бо на се треба би цілої книги. І так:

За царського правління, доки ще Москалі були в Карпатах, то нам на Сибірі жилося не зле; але як зачали випирати Москалів з Карпат, тоді нам прийшлося тяжко дихати. Нас усіх заставили до роботи; харчі були дуже кепські, а робота дуже тяжка; і плати не було ніякої. До того треба ще додати таку велику студінь, що не дай Боже: мороз на 45 градусів (степеня)!

Пізнійше я видерся з тої роботи і пійшов до Сибіряка на село. Там, правда, роботи було богато, але чоловік бодай не голодував. До приходу большевицької власти сибірський селянин дуже добре стояв. Середний господар намолочував кождого року 400 до 500 кіпців пшеницї-кримжанки і вівса. Там був такий запас хліба і вина, що я думаю, що в Росії ніколи голоду не буде. Але як прийшли большевики, то всю забрали! Думаєш, може, що той хліб і те мясо дісталися робучим людям? Ні! Робітник в Росії голодує, а селянин також.

З початку я дуже підпирав большевизм; до нині державотої засади, щоби той, хто добуває собі кавалок хліба своїми руками, ми жити і виховувати свої дїти нарівні з богачами. Але тої рівности, того братерства в Росії нема. Хто має якийнебудь уряд у своїх руках, той є ситий і убраний як пан; а робітник, селянин і салдат голоден як собака і обдертий як послідний жебрак.

Я до нині визнаю той погляд, що ті, котрі мають богато землі, як пани, попи і всякі инші, котрі жиють потом чужих рук, аби в них землю забрати і дати їй бідним. Але не так, як у Росії. Правда, в Росії вже тепер богато змінено; не так там ниці, як було на початку большевицького правління. А заведено ріжні зміни тому, що народ бунтується. Та се тільки тимчасова хитра політика жидівська, щоби закріпити власть за собою. Большевики зависли так роблять.

Ціла Росія хоче не царя, але Керенського з „учредительним собранієм". (установчими зборами), а Україна хоче Петлюри. В Росії при Керенськім, а на Україні при Петлюрі народ жив свобідно. Вони оба також змусили б богачів забрали і дали бідним, але під умовою: „Працюй, то будеш мати!"

Большевицькі газети по цілім світі трублять про російський рай, але від такого раю, який там є, нехай Бог стереже всіх добрих людий! В російськім, а радше большевицьким раю люди пухнуть з голоду і холоду, а всякі комісарі жиють у розкошах. Через те то український нарід повстає проти власти большевиків. Там повстанці просто чудеса роблять! Кілька десятків повстанців пересиджують цілі полки большевиків і не можуть їм нічого зробити. Повстанські відділи ростуть як гриби по дощі.

Урядовання по всій Україні ведеться з російської мови.

Щодо життя в Росії то найліпше мені подобалося жити на Україні. Там, Брате, чудово всьо виглядає! Там земля молоком і медом текуча, тож не дивота, що Росія не хоче випустити Україну зі своїх рук, бо Україна — се шпихлір Росії.

Між пролетарятом Росії витворилися дві кляси: богатих і бідних — ситих і голодних, а не так, як програма гласить: рівність і братерство. Той, хто жив у Росії давнійше, то думає, що там бодай у щастя є так, як було передтим. А тепер, як хто приїде до Росії з Америки або з Німеччини, то своїм очам не вірить, які там „порядки" настали. Ціла Росія представляє собі одну велику руїну. Зелізничі шляхи розрушені, транспорт відбувається з великою трудностю, фабрики знищені, промислу нема жадного. Коса до кошення коштувала за мого там побуту 200.000 рублів, а цінна на всьо ростуть безмірно дальше. Минувшого року, як я виїздив із Сибіри, то там один пуд пшениці коштував 100 рублів, а тепер я отримав із Сибіри лист, у якім говорить, що через 9 місяців ціна підвелася зі 100 рублів на 200.000 рублів!

Там народ дуже повстає проти власти, а найбільше „бунтуються" Україна і Сибір. Там іде повстанє за повстанцем, а на Україні майже кождий день кров ллється рікою.

В послідних часах я був на Україні мало що не цілий рік і я всьо бачив, що там робиться. Хотяй Україна самостійною рахується, то тої самостійности в практиці нема. По всіх урядах на Україні сидять як не Жиди, то Москалі; а свідомих Українців саджають по тюрмах і почали розстрілювать — нібито за зраду „советської республіки". Москалі з України вивозять усьо силою, а Україні дають нічого.

ПОСТІЙНИЙ БІЛЬ ГОЛОВИ І СЛАБОСТИ ЖОЛУДКА.

Пан Мартин Вірда, 893 Peace Street, Hazleton, Pa., пише: „Моя жена терпіла через 20 років з відтак слідуючі біль голови і слабість. Мав я при ній докторів тут і в старім краю, але немогало нічо. Она її ослабли, а кулин для неї сказали, одиак голова і жолудок таки не були ще в порядку. Від так на пораду кривна замовив я для неї Боскової Гірко Вино і від коли його уживає, вже нема жолудок в порядку і не терпить на біль голови. Тепер вона цілком здорова. Після того уживаю вона і мої мені і мої шість дітий, а всі єсьмо здорові". Купіть собі його ще днесь від Вашого шпиника або пишіть по „Вкладінь до будучности" до Bosak Manufacturing Co., Scranton, Pa. 35.39

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВА ЛЯМПА ПАЛИТЬ 94% ПОВІТРЯ

Перепислає електрику і газ.

Нова світлна лямпа, яка дає полнотну дискусії, приємне біле світло, світить ліпше як газ або електрика. Ви пробовали правительством Зєл. Держави і 35 первородними університетами і знайдена як висша над 10 попередніх лямп. Світить без одного, дому або шпиника, не треба помповання, є поєднана, чиста, дешева. Палить 94% повітря і 6% змішаної нафти (гульний олей).

Випадкіник К. О. Johnson, 609 W. Lake St., Chicago, годиться вислати лямпу на 10 днів пробу ДАРОМ або навіть дати одну ДАРОМ першому у жителеви в кождій місцевости, хто поможе йому зарекомендувати її. Пишіть днесь по всі подробиці. Такої питайте його о поясненє, як можете заробити гроші і без досвіду та грошей, заробити $250 до 500 місячно. 2888

СПОДНІ ЗА $2.95 І ВИЩЕ

Роблені на Вашу міру.

ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ.

ТЕПЕР можете дістати найлучший матеріял, найновійші стилі і найлучшу роботу по найнизшій ціні. Ми гарантуємо! Всі сподні робимо з отворами для поса. Міцні кишені. Всі сподні, без огляду на якість, гарантуємо.

Нижче описуємо наш товар ціни:

Сподні з темної матерії з білими смужками, або сірі в смужках, що варт $5.50 — пара за $2.95

Брунатні суконні, білі смужки, а також сірі, в гарні смужки, вартости $7.50, тепер $4.95

Суконні темні в смужки, добра матерія, $9.50 тепер $5.25

Воєнний синій серж, чисто або в смужки, сподні вартости $12 за $6.75

Не посилайте гроший. Вистарчить $5 дніт, з кождим замовленєм. Заплатите, як дістанете товар. Вигніть ве оголошенє і зазначіть міру в повсякдешній міра від кроку в дім ..... та подайте ціну сподень. Матерії в нас не богато, отже замовляйте ЗАРАЗ! Подайте свое імя і адресу та зазначіть ціленем цінну сподень. 39.44

LUXUS PANTS MFG. CO., Manufacturers of Pants only
Dept. 90, 1513 Emma St., Chicago, Ill.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій сторині Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вислали Вам Ваше.

2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 і West 6537

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

МОСКОВСЬКИЙ ГОРОД

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-сотих років.

(Продовженє). (3)

Филемонов мав роботу аж до смерку. Пік раки і довбав у них. Калмик поклався спати і спав аж до смерку. Коли встав, відкульбачив коні й візвав москаля ступати за ним. Якийсь час вели коні за поводи, доки не вийшли з нагарника на великий степ. Тут сіли на коні і пустилися, спершу трухцем, потім у чвал. Гнали так поза північ, а все кругом, чого москаль не зміркував, бо ніч була темна. Місяць зайшов за хмари, отже москаль не міг ні терену бачити, ні по зорях виміркувати напрям дороги. По півночи зіхали в балку і їдучи нею в гору, ніколи не їхав верхом... все йшов пішки.

— А деж лишимо коні?

— Маю тут тайник, де все спрятую коні, як вибираюся в то місце. Коні будуть безпечні, бо до сеї кривки не знайде приступу ніякий конокрад: ні Татарин, ні вовк.

— То вели коні... Чи я тут буду безпечний, дожидаючи тебе? Татари не зазирають сюди?... Медведь нема?...

— Тут безпечно...

Калмик забрав коні і щез у кущах Зайшов у місце, де ніс розступався, обіймючи широко отворений кінець яру. Деяка перед яром була — се мом було панати за першим поглядом — непрохідним багном. Калмик привязав коні до корча, і сам скоцив у багно. Болото аляжнуло з чвяк. Вже ні не всі стопами, але він сам не тонув. Зверне в боці по кущах, по

заплатіть за збитка, який нам зробив, власною головою... Не плач, дурак! Не ми в московських а Москаль в наших руках!

Аюкай взяв молодшого сина, що був дома і пішов з ним до другої печери, так де яр переходив у багнисту долину. З печери витяг чотири широкі дошки, не різані пилою, а витесані топором. Дошки затягли до багна і клали їх кінцями, одна за одною. Та затопленій в багні колоди. Таким способом за малу хвилину через багно стнула лавка, по котрій Калмик провів коні до яру і передав їх синові.

— Спряч ті коні, дошки забери назад і бувай здоров... Гадаю, що по коні прийду завтра.

— Де ти так довго сидів?! скричав Москаль, коли Калмик вернув до него. Я тобі казав, не відходи далеко від мене.

— Мусів, пане, скрити коні і обезпечити їх перед вовками. Тепер вже можемо йти дальше. Пройдемо сю мілаку, що перед нами і будемо на місци. Ступайте обережно. Я піду вперед, ви за мною. А дивіть добре, де я стаю могоцю... Ви в те саме місце уважайте, в те саме. Як ступите одну пядь, сюди чи туди в бік, мусите пропасти!

— Добре, добре... Буду уважати, лиш йди!

(Москаль наглив, бо йому вже надокучилась та романтика. Хотяй ще не зовсьовськи майором Филемоновом. Той Москаль сказав мені, що мого сина полонили Татари, та що московський уряд видобуде його з ясиру, як я майора заведу в же безлюдне і тяжко приступне місце нашого степу. Про Татар майор очивидно обрехав. То він сам полонив хлопця, щоби ясне мати на свої услуги. Я завду Москаля до полоненцького городища і не випущу його з моїх рук, поки не віддасть хлопця. Але надіюся, що сина відберемо скорше, ніж майор дістане від мене се, що йому потрібне. За тропою хлопця вже пішли Запорожці і наші приятелі ніж Донцями. Він мабуть в Бахмуті, або десь коло Бахмута. Москаль мусить поводитися з ним добре, бо я їм дуже потрібний. Як вернє домів це за тиждень, то прийде вина моєї опіки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую своїх кравнок котрі перебувають в Ню Йорку з то: Фенер, Анні, Катерини і Анастазії. Пишіть Хтоби о них знав або вони самі, прийдіть зголостися до: Peter Kuzio, 92-4th St., Passaic, N. J. 39-40

ПОШУКУЄТЕ спальнини з невеликим капіталом до певного і корисного бізнесу. Не інформуйте Ваші Sanitary Covers Co., 55 St Marks Pl. New York City. Любіть інформації і дідеся лиш в суботи від 12 до 4 години пополудни. 38-39 4

Пошукую у важній справі АНДРЕЯ ПОНІЛЯ з села Бурдяшці, пов. Бучач. Дорогий шваге, відізвись як ще живий. Я маю чотири листи для тебе, що уже вели. Хтобі о нас знав або міг прочитати поданє на адресу: John Krushelnycky, Box 275, Vandergrift, Pa. 38-39

ПОТРІБНО сейчас дівчину або женщину до домашної праці. Голоситися до: Mrs. J. Jarema, 115 Ave. A, New York City. 38-39

ПОТРІБНО портера до школи. Голоситися до дженітора: John Wercholak, 165 Henry St., New York City. 38-39

ПОШУКУЮ УКРАЇНЦЯ ПЕКАРА первної руки — фахова. Найменше платня тижнево $35.00. Робота стала. Пекарі і добре. Охочіх прошу голоситися на Пашуюму адресу: Ivan Malenchuk, 23 Burcel Lane, Woonsocket, R. I. 39-41

ПОШУКУЮ помешкання між 14-ою а 50-ою улицею в Ню Йорку, на 1ст або 2ст. Помешканє може бути від 3 до 4 кімнат. Хто поможе мені воно знайти, дістане нагороди $15. Голоситися дістане до: Stefan Turzah, 335 E. 24th St., New York City. 39-41

КОЗИЙ ВОЛОДИМИР з Цеглової Скалат, просить з адресу брата Василя і стрийка Івана, Михайла і Денися Кісеїнс. Пишіть на адресу: Вед. Кошуба Ярина, село Львова Гребля у п. Пнем, або по близші інформації до: A. Hubalo, 21 Goupil Lane, Lagauchetiere St., Montreal, Canada. 39

ПОТРІБНО господаря (дженітора) до Укр. Нар. Дому, 217-219 1ст Улиця і то тому, хто вміє Господар мусить читати і писати по українськи, як також говорити по англійськи. Сесть зміти портерску роботу, опалювати дім (печи Нет) і мусить розміти на електриці. Платня з домом помешканнєм після умови. Зголошувати досвіть лише ті, що мають з більше дітьми як двоє. 38-39

ПОТРІБНО СЕЙЧАС 20 здібних мущин до легкої роботи. Голоситися по 133 Second Ave., Room 11, New York City. 38-40

КРИМІНАЛЬНЕ БЮРО ДЕТЕКТИВІВ.

Коли Вас хто обокрав, ошукав або удиходив, коли маєте якісь родинні непорозуміння, то звертіться до мене а я Вам поможу рівним способом. Полагоджую справи по цілій Америці і Канаді. Голоситися до мого бюра. WILLIAM LAZAREK, український детектив, 133—2nd Ave., cor. 8th St., 1 fl., Room 11, New York, N. Y. 38-40

КОЛИ ВИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО СПРОДАТИ: Фарму, дім або які инші бізнеси як стор, реставрант, готель, гроферию, бубернию, цукорню, кенді або сігар стор, прийдіть до нас по раду а будете вдоволені.

YELLEY & BILANOW CO.,
799 Broadway, Room 536-537,
New York, N. Y.
Tel. Stuyvesant 5781.
39,40,42,43,45

ФАРМА 27 акрів землі коло Oxford, Conn., 3 милі від Seymour, Conn. Дім з 5 кімнат, вода в хаті, гараж, барна, курник, ріжка коло дому, сад і ін. Інтересовані звольять голоситися до:

ADAM KRAUS,
Carteret, N. J.
39-42

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІЙ НЮ ЙОРКУ.

Фарма 128 акрів землі, добрі забудовання, 10 коров, кожі, машинерії, збіжа. Ціна $4,200, готівкою $1,200 решта на сплати.

Фарма 107 акрів землі, 7 коров, кожі, добрі забудовання, красна рибна, чорна земля. Ціна $4,500, готівкою $1,300, решта на сплати.

Маю до 200 инших фарм помежи Українцями. Пишіть по цінник фарм

S. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.
39

КРИМІНАЛЬНЕ БЮРО ДЕТЕКТИВІВ.

Хто Вас ошукав? Чи Ваші кревні зі стали гроші в старім краю? Які суть Ваші нерви — кримінальні пошукувальні — де є Ваш муж? Де Ваша жена? Подайте скарги до нас. Справи розводові, Конкретуємо довга посередництвом Бойдовых Адвокатів. 38-41

AMITY DETECTIVE BUREAU,
206 Broadway, New York, N. Y.

НИКОЛАЙ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York

Український склад мясних виробів найлучшу гутуску, як стараннєм невеле, шинки, страсбурґ, ковбаси, кишки і сальцесон свого власного виробу.

ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ДО КРАЮ

можемо відвідати кожнього хто схоче приїхати на кожнім місці тоді дорого при летньої занятці. Пишіть на вихід полагоджимо по прибутю до нас. Звертайте до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
128 Greenwich Street,
New York City, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого множення, очислювання платні, міри, лаки, вагонів, фоємности і других бізнесових обчислень.

Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну, оправу 50 ЦЕНТІВ.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",
85 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".